

POSTANOWIENIE

Dnia 22 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 22 marca 2021 roku sprawy w przedmiocie rozpoznania wniosku obrońcy sędziego Sądu Okręgowego w W. I. T. o przekazanie do Izby Karnej Sądu Najwyższego postępowania dotyczącego zezwolenia na zatrzymanie i doprowadzenie sędziego działając na podst. art. 35 § 1 k.p.k. i art. 80 i art. 110 § 2 i 2a ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych

postanowił:

nie uwzględnić wniosku o przekazanie sprawy do Izby Karnej Sądu Najwyższego.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 16 marca 2021 roku obrońca sędziego I. T. złożył wniosek o przekazanie sprawy dotyczącej zezwolenia na zatrzymanie i doprowadzenie sędziego do Izby Karnej Sądu Najwyższego. Argumentem mającym przemawiać za trafnością tego stanowiska ma być fakt, iż art. 27 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o Sądzie Najwyższym nie przydaje Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego kompetencji do orzekania w przedmiocie zezwolenia na zatrzymanie sędziego, co skutkować winno, zgodnie z art. 24 ustawy o Sądzie Najwyższym, przyjęciem w tym zakresie kompetencji Izby Karnej – wobec uznania jej za sprawę rozpoznawaną na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks postępowania karnego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek obrońcy jest bezzasadny i to w sposób oczywisty.

Nietrafnie bowiem obrońca poszukuje podstawy prawnej do rozpoznawania wniosku o wyrażenie zgody na zatrzymanie i doprowadzenie sędziego w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 roku o Sądzie Najwyższym. Niewątpliwie podstawy takowej w przywoływanym akcie prawnym nie ma. Znajduje się ona natomiast w ustawie z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych (p.u.s.p.). Art. 80 § 1 zd. 1 i art. 110 § 2 p.u.s.p. wskazują, że sędzia nie może być zatrzymany ani pociągnięty do odpowiedzialności karnej bez zezwolenia właściwego sądu dyscyplinarnego. Jednocześnie z art. 110 § 2a zd. 2 p.u.s.p. wprost i jednoznacznie wynika, że w sprawach, o których mowa w art. 80, w pierwszej instancji orzeka Sąd Najwyższy w składzie jednego sędziego Izby Dyscyplinarnej, a w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów Izby Dyscyplinarnej. Ustawowa kompetencja Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej do rozpoznania wniosku o zatrzymanie, stanowiącego wszak element immunitetu sędziowskiego, regulowanego w art. 181 Konstytucji i art. 80 p.u.s.p., tak jak każdej innej formy pozbawienia sędziego wolności, nie może budzić zatem jakichkolwiek wątpliwości (por. S. Dąbrowski, A. Łazarska [w:] *Prawo o ustroju sądów powszechnych. Komentarz*, red. A. Górski, Warszawa 2013, str. 383, 398).

Jak trafnie wskazano w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2019 roku, sygn. II DSI 37/18 (Lex 2696016), według polskiej nauki prawa konstytucyjnego sąd właściwy to ten, „któremu Konstytucja lub ustawy powierzają kompetencję rozpatrzenia określonej sprawy” (B. Banaszak, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 241). Konstytucyjna zasada prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) realizowana jest więc poprzez prawo, ale i obowiązek zarazem, rozpoznania sprawy przez właściwy sąd, określony przepisami prawa (por. uwagi zawarte w postanowieniach Sądu Najwyższego – z dnia 10 maja 2000 roku, II KO 90/00, OSNKW 2000, z. 5-6, poz. 48, z dnia 12 marca 2008 roku, II KO 7/08, OSNKW 2008, poz. 599, z dnia 5 grudnia 2012 roku, sygn. III KO 102/12, Lex 1231575, z dnia 10 maja 2018 roku, sygn. III KO 43/18, Lex 2490306, z dnia 8 lipca 2010 roku, sygn. IV KO 69/10,

OSNwSK 2010/1/1424). Nierespektowanie tego elementu prawa do sądu powodowałoby naruszenie przez Sąd Najwyższy, tak jak przez każdy inny sąd, nie tylko wspomnianej normy konstytucyjnej, ale również przepisów konwencyjnych, gdyż sąd nie jest „sądem ustanowionym ustawą” w rozumieniu art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka także wtedy, gdy – zgodnie z prawem wewnętrznym – nie jest on sądem właściwym do rozpatrzenia danej sprawy. Przekroczenie przez sąd granic swojej jurysdykcji z naruszeniem prawa powoduje, że sąd nie jest w prowadzonym postępowaniu „sądem ustanowionym ustawą” (wyrok ETPCz z dnia 20 lipca 2006 r. w sprawie Sokurenko i Strygun vs Ukraina – skargi nr 29458/04 i 29465/04). Właściwość sądu określa ustawa, a celem określonego w art. 6 ust. 1 EKPCz sformułowania „ustanowiony ustawą” jest zapewnienie, aby organizacja systemu sądowniczego nie zależała od czyjejkolwiek uznaniowości, ale była regulowana przez prawo wywodzące się z Parlamentu (Posokhov vs Rosja z 4 marca 2003 roku, skarga nr 63486/00).

Mając powyższe na względzie, postanowiono jak w sentencji.